

Hej alla Känselsprötets läsare!

Nu närmar sig julen med stormsteg, i butikerna klingar julsånger och massor med julsaker och julklappar bjuds ut. Nu har vi fått frost och lite snö som täcker marken, kanske vi får en vit jul i alla fall.

I år har föreningen firat 40 års jubileum, detta har uppmärksammats på olika sätt under året.

President Tarja Halonen har fungerat som föreningens 40 jubileumsårs beskyddare, hon hade inbjudit föreningens verksamhetsledare Kai Leinonen på Finlands Självständighets festmottagning.

Minnesvärd händelse för dövblinda konstnären Rauli Jalo som vid utställningen den 25.10 fick kram av president Tarja Halonen och fick dessutom, med undantags tillstånd, undersöka adjutantens klädsmyckning.

Jag vill önska alla läsare God Jul och Gott Nytt År 2012.

Inga

Föreningen Finlands Dövblinda rf

President Halonen fick skulpturen Kramen – och Rauli fick en äkta kram av presidenten

Innehåll

Ledaren
Höstmötet i Tammerfors
President Halonen fick skulpturen
Kramen
Min dag som levande bok
Distriktskontoret i Joensuu har lagts
ner
Hellen Keller konferensen flyttas till
Filippinerna
Åvik 100 år
Informationens julhälsning
Presidentval 2012
Gyllene regler för att ta en dövblind
arbetskamrat i beaktande
Distrikssekreterare informerar

**Känselsprötet utkommer år 2012
enligt följande tidtabell:
Nr 1: vecka 13, Nr 2: vecka 26, Nr 3:
vecka 38, Nr 4: vecka 51.**

På det främre omslaget ses republi-
kens president Tarja Halonen sam-
tala med den dövblinde konstnären
Rauli Jalo vid vernissagen för utställ-
ningen "Koskettavin veistos" ("Den
mest berörande skulpturen") den 25
oktober 2011. Bilderna på omslagen
är tagna av Kalle Kiviniemi.

LEDAREN

Opinionsbildning, samarbete och samvaro

Föreningens 40-års jubileumsår
lider mot sitt slut. Jubileumsårets
beskyddare, republikens president
Tarja Halonen, uppmärksammade
på ett synligt sätt de dövblindas ju-
bileumsår. Hon deltog som heders-
gäst i vernissagen av konstutställ-
ningen Koskettavin veistos (Den
mest berörande skulpturen) och
inbjöd samtidigt en grupp dövblinda
till presidentens slott för att beröra
de skulpturer som finns där.

Jag fick en personlig inbjudan och
samtidigt äran att representera för-
eningen, de dövblinda, personalen
och dövblindarbetet vid presiden-
tens festmottagning på självstän-

dighetsdagen 6.12. Att få en in-
bjudan av presidenten var ett fint
erkännande av det dövblindarbete
som vår förening har gjort i fyrtio års
tid. Temat för festen var jämlikhet
och samarbete. Också de dövblin-
das styrelsemedlem Riku Virtanen
var inbjuden. Han representerade
Tröskeln rf.

För mig innebar självständighets-
dagens mottagning ett ypperligt
tillfälle att diskutera med opinions-
bildare inom olika sektorer och att
göra dövblindarbetet känt. En av de
personer jag talade med var presi-
dentens dotter, Anna Halonen. Hon
var speciellt intresserad av de döv-
blindas möjligheter att utöva sport
och motion och att främja sin hälsa.
Som avslutning på samtalet frågade
jag vilken hälsning hon ville framfö-
ra till de dövblinda. Anna Halonen
svarade: "Varma hälsningar och
en god självständighetsdag till alla
Finlands dövblinda". Den av media
utsedda "balens drottning", sånga-
ren och låtskrivaren Jenni Vartiain-
nen frågade vad musiken betyder
för de dövblinda. Jag reflekterade
att hon skulle göra sig utmärkt som
vår kramfadder nästa år. Det är värt
att framhålla kramtemat även efter
jubileumsåret.

Vi har enskilt och tillsammans ar-
betat för att förverkliga de döv-
blindas rättigheter och för att göra
dövblindarbetet känt. Uppgiften är

ännu ofullbordad och vi fortsätter
arbetet.

Jag tackar alla som ända sedan för-
eningen grundades genom sitt eget
arbete har möjliggjort att vi idag till-
sammans kan fira Föreningen Fin-
lands Dövblinda rf:s 40-åriga exis-
tens. Ett stort, varmt TACK.

God juletid med frid och kärlek.

Kram
Kai Leinonen
verksamhetsledare

*Vid presidentens festmottagning
på självständighetsdagen 6.12. En
av de personer jag talade med var
sångaren och låtskrivaren Jenni
Vartiainen.*

KÄNSELSPRÖTET ISSN 1797-8777, **Utgivare:** Föreningen Finlands Dövblinda rf. **Redaktören:** Chefre-
daktör Tuija Wetterstrand, tel. 040 753 2026, e-post: tiedotus@kuurosokeat.fi. **Redaktionsråd:** Esko Jänntti
(ordförande), Carita Halme, Anu Mikkola, Aarne Pirkola, Ari Suutarla, Jaakko Evonen (sekr), Tuija Wetter-
strand. **Tidningen utkommer** 4 gånger om året med storskrift. **Översättning från finska:** Maria Punno-
nen / Mingela, Pekkolanatie 26, 59210 Melkonie, tel. 040 5831080. **Abonemang och adressändring:**
Föreningen Finlands Dövblinda rf, PB 40, 00030 Iiris Tel. 040 778 0299, texttel. (09) 3960 4321, fax 040
604 7477, e-post: kuurosokeat@kuurosokeat.fi. Redaktionen förbehåller sig rätten att använda tidningens
artiklar också på föreningens webbsidor **Internet:** <http://www.kuurosokeat.fi>

Nyheter från höstmötet i Tammerfors

Ordförande Seppo Jurvanen (till höger) öppnade mötet klockan 13.35.

Text och bilder: Tuija Wetterstrand

Föreningen Finlands Dövblinda rf:s stadgeenliga höstmöte hölls på Scandic Hotel Rosendahl i Tammerfors 26–27.11.2011, från lördag till söndag. På fredagen före mötet, den 25 november, hölls ett vetenskapligt jubileumsseminarium på samma plats. Det utgjorde höjdpunkten på Föreningen Finlands Dövblinda rf:s 40-års jubileumsår.

Närvarande på mötet var totalt 90 röstberättigade medlemmar, 86 ordinarie medlemmar och 4 röstberättigade anhörigmedlemmar. Närvarande var dessutom 17 icke-röstberättigade anhörigmedlemmar

och 1 hedersmedlem. Följaktligen var allt som allt 108 medlemmar på plats. Inbjuden gäst var Klas Nelfelt, styrelsemedlem i FSDB, Förbundet Sveriges Dövblinda. Då man räknar med tolkar, assistenter och medarbetare var ca 230 personer närvarande vid mötet.

Före mötet frambar biträdande borgmästare Irja Tulonen Tammerfors stads hälsning. Efter stadens hälsning upplästes namnen på dem som fått hedersdiplom och utmärkelser. På grund av jubileumsåret var de fler än vanligt. Alla de 9 nu levande dövblinda stiftande medlemmarna i Föreningen Finlands Dövblinda rf fick ett hedersdiplom.

Synskadades Centralförbund rf delade ut 11 förtjänsttecken. Kulturstipendiet, som beviljas med tre års mellanrum, tillföll Aatos Ahonen från Rovaniemi. Årets medlem är Rauli Jalo från Tammerfors och årets medarbetare är handledare Pentti Pietiläinen från Aktivitetscentret för dövblinda i Tammerfors. Hedersdiplom fick Heli Huotarinen från Villmanstrand, Maija-Liisa Lahti från

Björneborg, Timo Leppäjärvi från Enontekis och Leila Rytimaa från Uleåborg.

Ordförande Seppo Jurvanen öppnade mötet klockan 13.35. Till mötesordförande valdes Maija-Liisa Lahti, till sekreterare organisationschef Heikki Majava och till protokolljusterare Sari Isaksson och Seija Holmila. Rösträknare var anhörigmedlem Veikko Poutiainen, anhörigmedlem Päivi Jäntti, distriktschef Ritva Rouvinen och distriktssekreterare Marjatta Puromäki.

Föredragningslistan fastslogs med ett tillägg till punkt 10 Medlemsavgifter: "Medlemsavgift uppbärs inte." Styrelsens och revisorernas arvode förblir oförändrat.

Till ordförande för åren 2012–2013 valdes efter omröstning Seppo Jurvanen med 53 röster. Motkandidaten Sanna Paasonen fick 33 röster.

Efter omröstning valdes Tuula Hartikainen, Arne Pirkola och Milla Päiväniemi till styrelsemedlemmar för två år framåt. I styrelsen fortsätter Esko Jäntti, Sanna Paasonen och Riku Virtanen.

Höstmötet godkände verksamhetsplanen och budgeten för år 2012. Även programförklaringen godkändes i den form som styrelsen föreslagit.

Alla dövblinda stiftande medlemmar i föreningen fick ett speciellt hedersdiplom. Av dem var 6 närvarande på höstmötet. Från vänster: Olavi Eira, Kari Hyötylä, Seppo Kamppinen, Eero Rantatalo, Samuli Kujanpää och Viljo Kinnunen. Frånvarande var Vieno Hyttinen, Matti Ristinen och Pertti Säkäjärvi.

Representanter vid SCF:s förbundsstämma åren 2012–2016 är Seppo Jurvanen, Tuula Hartikainen och Riku Virtanen. Esko Jäntti är suppleant. Ombud i SCF:s förbundsfullmäktige för perioden 2012–2016 är Ari Suutarla, suppleant är Martti Avila.

Ordförande avslutade det egentliga mötet på söndag klockan 10.16. Efter mötet redogjorde ekonomidirektör Pirkko Lieko närmare för budgetens innehåll och jämförelsetal, varefter följde en diskussion om utmaningskampanjen och medelsansaffningen i övrigt.

President Halonen fick skulpturen Kramen – och Rauli fick en äkta kram av presidenten

Republikens president Tarja Halonen var hedersgäst på konstutställningens vernissage. Rauli Jalo överräckte sin lerskulptur Kramen till presidenten. Presidenten kramade Rauli till tack medan hennes adjutant höll reda på skulpturen.

Text: Tuija Wetterstrand

Bilder: Kalle Kiviniemi

Vernissagen av utställningen Koskettavin veistos (Den mest berörande skulpturen) hölls på galleri Art Kaarisilta i Sanomahuset i Helsingfors den 25 oktober. Vernis-

sagens hedersgäst var republikens president Tarja Halonen, som också varit beskyddare för Föreningen Finlands Dövblinda rf:s 40-års jubileumsår. Konstutställningen var en del av Föreningen Finlands Dövblinda rf:s 40-års jubileumsprogram.

Utställningstraditionen tog sin bör-

jan år 1989 på initiativ av den dåvarande informatören Leena Turunen. Till en början valdes Årets skulptur varje år i tio års tid, sedan dess har Den mest berörande skulpturen valts med ca tre års mellanrum, åren 2001, 2005, 2008 och 2011.

Vernissageprogrammet

Öppningsanförandet hölls av ordförande Seppo Jurvanen, varpå den dövblinde konstnären Rauli Jalo överräckte sin lerskulptur Halaus (Kramen) till presidenten. Till tack fick Rauli en kram. Presidenten var även i övrigt mycket naturlig och öppenhjärtig, och hon hade helt tydligt tagit vårt kramtema på allvar. Under kvällen fick förutom Rauli även styrelseordförande Seppo Jurvanen och verksamhetsledare Kai Leinonen motta en presidentkram. Skulpturen Kramen fick bli kvar på galleriet så att allmänheten kunde beundra den ända till utställningens slut.

Efter Seppos öppningsanförande och överlåtandet av skulpturen berättade informatör Tuija Wetterstrand och utställningens kurator, den dövblinda bildkonstnären Milla Päiväniemi, om utställningens historia och om hur verken valts ut till den. Ar-

Händelsevis befann sig det vinnande verket precis bredvid presidenten, så hon kunde beundra det på nära håll genast efter det att vinsten tillkännagetts. Bredvid står ordförande Seppo Jurvanen, Kaarisiltas verkställande direktör Maila Koskinen och bakom är Seppos tolk Taina Miettinen.

kiater Risto Pelkonen talade om vikten av konst för människans totala välbefinnande. Som sista programpunkt deklamerade skådespelaren och vår kramfadder Eija Vilpas dikten Kosketus (Beröringen) som skrivits som temadikt för jubileumsåret av den dövblinda poeten Anu Mikko-la. Verksamhetsledare Kai Leinonen tolkade till den teckenspråk. Och sedan kramades man igen.

Det vinnande bidraget offentliggörs

Slutligen tillkännagav Rauli Jalo sitt

val av den mest berörande skulpturen, som han tidigare under dagen valt genom att känna på 11 verk av professionella skulptörer. Den mest berörande skulpturen 2011 är Kauko Kortelains verk Ystävyys (Vänskap). Träskulpturen i al är från år 2005. Rauli Jalo motiverade sitt val med att arbetet är utfört i ett behagligt material och att det på ett fint sätt beskriver närhet.

Kauko Kortelainen har två gånger tidigare, på 1990-talet, deltagit i Föreningen Finlands Dövblinda rf:s skulpturtävling och fått ett hedersomnämning. Nu blev det första plats och en prissumma på 500 euro.

Efter den officiella delen överräckte presidenten en ståtlig blombukett till arrangörerna och uttalade sitt eget tack. I sitt tacktal hälsade presidenten en grupp dövblinda välkomna till Slottet för att bekanta sig med de presidentstatyer som finns där.

Presidenten dröjde sig ännu kvar i galleriet en halvtimme efter programmet för att bekanta sig med utställningen. Hon studerade mycket noggrant både de professionella skulptörernas verk och de dövblindas målningar och pratade med de konstnärer som var på plats.

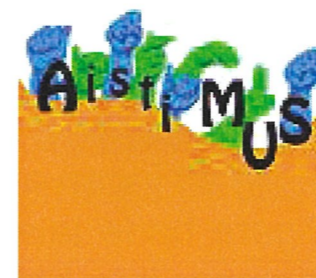

Samuli Alonens sympatiska City-birds vann publikomröstningen.

Fakta: Publiken fick också rösta på sitt eget favoritverk under utställningens gång. Samuli Alonens City-birds vann publikomröstningen om den mest berörande skulpturen. De roliga och sympatiska "cityfåglarna" fick väljarna på gott humör, kombinationen av brons och sten kändes skön i handen. Fåglarnas associationer till naturen talade också till utställningsbesökarna. Samuli Alonen (f. 1977) är en formgivare och skulptör från Jyväskylä vars visitkort de lustiga citybird-skulpturerna har blivit. Skulpturerna, som kommit till alltsedan år 2003, utvecklas i takt med sin skapare.

Min dag som levande bok

Text: Milla Päiväniemi

Den 29 och 30 november var jag en levande bok vid evenemanget Aistimus (Sensesförnimmelse) på arbetarmuseet Werstas i Tammerfors. Det Levande biblioteket fungerar som ett vanligt bibliotek, men istället för normala böcker lånar man riktiga människor i och för samtal. Böckerna representerar olika minoriteter och andra grupper som utsätts för diskriminering och fördomar.

Min titel var "Dövblind". Detta var första gången man fritt kunde låna mig. Innan evenemanget fick jag instruktioner – såsom att vara ärlig och lyssna till läsaren, vara beredd att upprepa mig om och om igen, och att samtalet till exempel kan inledas med frågan "varför valde du just min bok?".

Milla Päiväniemi. Bild: Kalle Kivi-niemi

Inledningsvis stötte jag också på fördomar i stil med en ovisshet om hur man egentligen kan kommunicera med mig. Den första dagen fick jag ingen tolk. Men jag klarade mig bra, även om belysningen i det utrymme där vi befann oss var verkligen dunkel och det förekom en hel del bakgrundsljud. Jag tog mina låntagare med mig in i ett sidorum som var ljusare och hade bättre akustik. Lånetiden var 20 minuter, men den överskreds ofta. Det

kom många frågor och samtalen berörde bland annat hjälpmedel, tolkning och dövblindhetens inverkan t.ex. på att vara mor eller att gå på jobb. Folk var intresserade av min upplevelse av att bli döv, av att hörseln kom tillbaka i och med implantatet, av mina tankar om att min syn en dag troligen kommer att försvinna totalt, och av hur mina egna barn accepterar "en annorlunda mamma". Jag berättade att jag är ett typiskt Usherfall, bärare av ett sällsynt genfel som vanligen leder till dövblindhet. Många av låntagarna kom till evenemanget tillsammans med sina barn, och det var fantastiskt hur speciellt de lite större barnen helt frimodigt ställde frågor som till exempel "tänk om du en dag inte ser dina egna barn?".

Andra levande böcker på Werstas var till exempel Feministen, Homon, den Cp-skadade, Galningen (psykiatrisk rehabiliteringsklient) och den Lomhörde. Den andra dagen var också den Lite Handikappade och den Anorektiska Överlevaren med. Vi hade mycket givande samtal också med de andra böckerna medan vi väntade på nya låntagare. I början kom vi inte ihåg varandras namn, bara boktiteln, och det var kul att kalla en annan person t.ex. Feministen. Vi skrattade mycket, självironin frodades och vi förhöll oss till handikapp eller åsikter som till helt vardagliga företeel-

ser. En av böckerna blev så intresserad av teckenspråket att jag gick till Föreningen Finlands Dövblinda rf:s utställningsbord och hämtade honom ett kort med handalfabetet. Jag sade att det är bara att börja plugga nu. Jag förslog att han kan klistra fast kortet på toaletten ungefär mitt emot byttan, så har han alltid tid att studera det. Och kan man tänka sig, följande dag kom denna kille fram och bokstaverade sitt namn helt korrekt för mig!

Det lönar sig utan tvekan att förmedla kunskap om dövblindhet – folk är faktiskt intresserade. Under de två dagarna visade det sig att ingen av mina låntagare tidigare hade talat med en dövblind person. Inte heller namnet på vår organisation var bekant för dem. Av tammerforsborna var det bara någon enstaka som visste om Aktivitetscentret för dövblinda i Hervanta. Inte heller de hade stannat upp och funderat över hurdana människor det är som bor och rör sig där. Jag berättade om utställningen Den mest berörande skulpturen, och om hur beröringen är viktig för oss och förmedlar information, vare sig det handlar om att möta en ny människa eller om sociala snabbesked. En person som jag samtalade med under matpausen frågade varför inte vår organisation ordnar likadana synliga jippon som t.ex. Tröskeln rf. Och återigen fick jag tillfälle att göra reklam för

utställningen och för boken Usher tuli taloon (Usher flyttade in).

Jag märkte att vanliga människor blir bekanta med specialgrupper just genom något evenemang, det är sällan de träffar på någon av oss i vardagen. Eller om de gör det, så vågar de inte ta kontakt. Den här gången hade de tillåtelse att göra det – man fick fråga mig om vad som helst som rör dövblindhet. Det var en så trevlig erfarenhet att jag ämnar gå med i den e-postlista som Allians upprätthåller, som ger information om och kallar till Levande bok-evenemang då ett sådant igen arrangeras någonstans.

Finland koordineras det Levande biblioteket av Finlands Ungdomssamarbete Allians rf. Bakgrundsinformation om det Levande biblioteket hittas på kampanjsidorna för Kaikki erilaisia, kaikki samanarvoisia (Alla lika Alla olika, i Finland endast på finska och engelska): www.keks.fi. Via länken Elävä kirjasto på sidan finner man också instruktioner om hur man själv kan bli en Levande bok.

Distriktskontoret i Joensuu har lagts ner

Föreningen Finlands Dövblinda rf:s distriktskontor i Joensuu har lagts ner från och med 1 november 2011 och distriktet har införlivats med distriktskontoret i Kuopio. Samtidigt har distriktssekreterarens tjänst i Joensuu avskaffats och kunderna har blivit Kuopio distriktssekreterare Päivi Ojanperäs klienter. Päivi Ojanperä är distriktssekreterare för Norra, Södra och Östra Savolax samt Norra Karelen. Man kan kontakta Päivi per e-post: paivi.ojanpera@kuurosokeat.fi eller på mobiltelefon 0400 175 735. Kontoret ligger på adressen Koljonniemenkatu 2, 2 vån., 70100 Kuopio.

För att undvika onödiga utskick bör Joensuu distriktskontors adress avlägsnas från alla sändningslistor. Föreningen Finlands Dövblinda rf:s distriktssekreterartjänster finns på distriktskontoren i Helsingfors, Jyväskylä, Kouvola, Kuopio, Uleåborg, Rovaniemi, Tammerfors, Åbo och Vasa.

Hellen Keller konferensen flyttas till Filippinerna

Internationella nyheter: Seppo Jurvanen informerar

Nästa Helen Keller världskonferens och WFDB:s generalförsamling arrangeras på Filippinerna i november 2013. Ursprungligen skulle evenemanget äga rum i Japan, men Japan tar ansvar för evenemanget först år 2017. Den filippinska handikapporganisationen sköter konferensarrangemangen, eftersom där inte finns en egen dövblindorganisation. Lex Grandia utreder för tillfället saken med filippinerna.

Åvik 100 år

Text: Dövas Servicestiftelse

Åvik är det äldsta av Dövas Servicestiftelses sju servicecenter. Åvik inledde sin verksamhet som ett internat för döva flickor år 1911. Numera bor det 70 män och kvinnor på Åvik.

För att fira jubileumsåret och glädja både boende och besökare införskaffades videhästar i naturlig storlek, designade av Jenni Tieaho, till gårdsplanen.

Servicecentret Åvik firade sina hundra verksamhetsår söndagen 28 augusti 2011. 200 gäster deltog i en teckenspråkig högtidsgudstjänst i den nya kyrkan i Hyvinge samt i huvudfesten på servicecentret Åvik. Den 30 augusti ordnades en fest för dem som inte fått plats på huvudfesten på söndag. Även vid den festen njöt över 100 gäster av feststämningen.

Informationens julhälsning

Hyvää joulua!

Suomen Kuurosokeiden tiedotus

Föreningen Finlands Dövblinda rf:s informationsavdelning önskar alla tidningens läsare en god jul. I förgrunden sitter informatör Tuija Wetterstrand, som är tjänstledig från årets början till och med slutet av augusti. För informationen svarar Katriina Ekola, stående i mitten på bilden. Jaakko Evonen fortsätter som redaktör för Kuurosokeiden Uutislehti.

Presidentval 2012

Tidsplan

Det följande presidentvalet förrätas i januari 2012.

De viktigaste datumen vid presidentvalet 2012:

Första valet:

-valdag söndagen den 22 januari 2012

-förhandsröstning i hemlandet 11–17 januari 2012

-förhandsröstning utomlands 11–14 januari 2012

-kandidatuppställningen fastställs den 15 december 2011

-kandidatansökan måste ges in senast den 7 december 2011 före kl. 16

-rösträttsuppgifterna bestäms den 2 december 2011 och rösträttsregistret upprättas den 7 december 2011.

Mer information om presidentvalet i broschyren från LL-Center som medföljer som bilaga i denna tidning.

Gyllene regler för att ta en dövblind arbetskamrat i beaktande

Arbetsgruppen Anita Palo, Jaako Evonen, Sanna Tuomaala, Pirkko Pölönen, Stina Ojala och Riitta Lahtinen har sedan i vintras funderat hårt och gjort upp en lista över hur Föreningen Finlands Dövblinda rf:s personal ska beakta dövblinda kolleger. Anvisningarna gäller även andra platser där det finns dövblinda anställda. Den "hus-tavla" som skapats utifrån arbetsgruppens funderingar finns på det bakre omslaget av denna tidning. Arbetsgruppen rekommenderar att man hänger upp den på väggen i sitt eget arbetsrum och i gemensamma utrymmen som t.ex. köket samt delar ut den åt dövblinda som arbetar på andra platser.

NÄR DU MÖTER EN DÖVBLIND ARBETSTAGARE...

Ett fungerande samspel

När du kommer in, rör mig lätt på axeln.
Vänta en stund om jag är mitt uppe i något.

Vänta på ögonkontakt.

Berätta vem du är.

Prata tydligt.

Prata på ett lämpligt avstånd.

Koncentrera dig på vårt samtal.

I grupper talar man i tur och ordning.

Red ut missförstånd och upprepa vid behov.

Kontrollera uppgifter om tid och plats.

Tillkännage att du går/rör lätt vid mig då du avlägsnar dig.

Ändringar i omgivningen

Håll korridorer och andra passager fria från hinder.

Se till att möbler och andra saker är på sina rätta platser.

Stäng dörrar, skåp och lådor. Berätta om du flyttar på saker

och ting. Då du samtalar, se till att det är tillräckligt ljust och

leta reda på en lämplig plats. När du överräcker något, säg

vad det är, ge det i min hand och beskriv det vid behov. Stå

inte i vägen för ljuset.

TÄNK PÅ ATT OCKSÅ EN DÖVBLIND KOLLEGA ÄR EN DEL AV ARBETSGEMENSKAPEN!